

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KONGELIGE
VAJSENHUS

1913

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Beretning

om

det kgl. Vajsenhus

1913

ved

Chr. Ottesen,
Forstander og Inspektør.

København.

Trykt hos J. H. Schultz A/S.

1913.

Protector: Hs. Majestæt Kongen.

Direktøerne er:

- Hr. Statsraadssekretær J. L. R. Koefoed, SK. Dm.
(⁹/₁₀ 1900).
- Hr. Etatsraad, Grosserer Claus L. Smidt, K. DM.
(²³/₃ 1908, Kurator ¹⁸/₁₁ 1895).
- Hr. Biskop H. Ostenfeld, R. af D. (¹/₁₀ 1911).

Kuratorerne er:

- Hr. Etatsraad, Direktør Jacob Hegel, R. af D. (²⁷/₂
1888).
- Hr. Konferensraad C. C. Gammeltoft, R. af D. DM.
(¹⁵/₈ 1904).
- Hr. Kammerherre Otto Bull, SK. DM. (²²/₃ 1908).

Ved Efterretningen om vor høje Protektor, Hans Majestæt Kong Frederik den Ottendes Død hejsede vi med dyb Vemod Flaget paa halv Stang den 15. Maj.

Vi samlede straks alle, baade Lærere og Børn, for at udtale vor Sorg over Kongens bratte og ensomme Død i det fremmede Land og den inderligste Beklagelse over det Tab, vi havde lidt, eftersom vi paa saa mange Maader havde mærket, hvor varmt Kong Frederiks Hjerter slog for Vajsenhuset og dets Børn. Vi mindedes med Tak Kongens Besøg som Kronprins, da Hans kongelige Højhed gik fra Klasse til Klasse, hørte paa Undervisningen i flere Timer og udtalte venlige og opmuntrende Ord til gamle og unge. Vi erindrede med Vemod Kongens sidste Hilsen til Vajsenhuset et halvt Aars Tid i Forvejen: „*Hils alle Børnene venligst fra mig og sig til dem, at jeg kommer snart. Jeg nærer den varmeste Interesse for Vajsenhuset og dets Børn*“.

Sygdommen forhindrede dette Løftes Opfyldelse, men vi følte alle Kong Frederiks varme Hjertelag i denne kongelige Hilsen.

Derfor vil den nulevende Vajsenhusslægt altid med Ærefrygt betragte Kong Frederiks Billede i Festsalen og bevare Mindet om Kong Frederik den Ottende i taknemmelig Erindring.

Hans Majestæt Kong Christian X har det, som det vil ses af nedenstaaende Skrivelse af 30. August 1912, allernaadigst behaget at overtage Protektoratet for det kgl. Vajsenhus efter Direktionens derom indgivne allerunderdanigste Ansøgning.

HANS MAJESTÆT KONGENS KABINETTSSEKRETARIAT.

Amalienborg, den 30. Aug. 1912.

I Forbindelse med, hvad det har behaget Hans Majestæt Kongen mundtlig at udtale overfor Deres Højvelbaarenhed, skal Kabinetssekretariatet ifølge allerhøjeste Befaling herved meddele, at Hans Majestæt Kongen, der altid har fulgt „Det kgl. Vajsenhus“s samfundsnyttige Virksomhed med varm Interesse, gerne overtager Protektoratet over dette, efter at dets hidtilværende ophøjede Protektor, Hans Majestæt Kong Frederik VIII, er afgaaet ved Døden.

A. Krieger.

*Højvelbaarne
Hr. Statsraadssekretær Koefoed,
SK. af D. og DM., Direktør ved
Det kgl. Vajsenhus i København.*

Stiftelsens Virksomhed.

Det kgl. Vajsenhus er stiftet af Frederik den IV. ved Fundats af 21de Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter forældreløse Børn af alle Stænder i hele Riget.

For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i København, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter.

Til Lolland-Falsters Stift, Fyns Stift og de fire jydskke Stifter sender Vajsenhuset aarlig af sine Midler 14,520 Kr. til Understøttelse for derboende forældreløse og faderløse Børn.

De 14,520 Kr., som Vajsenhuset aarlig udreder af sine Midler til de seks Stifter uden for Sjælland, er ifølge Aarsindberetningen fra Stifterne anvendt saaledes:

Aarhus Stift har modtaget 3,120 Kr., understøttet 67 Børn (31 i Købstad, 36 paa Land).

Fyns Stift har modtaget 2,820 Kr., understøttet 31 Børn (16 i Købstad, 15 paa Land).

Ribe Stift har modtaget 2,690 Kr., understøttet 39 Børn (16 i Købstad, 23 paa Land).

Aalborg Stift har modtaget 2,380 Kr., understøttet 46 Børn (20 i Købstad, 26 paa Land).

Viborg Stift har modtaget 1,780 Kr., understøttet 33 Børn (18 i Købstad, 15 paa Land).

Lolland-Falsters Stift har modtaget 1,730 Kr., understøttet 36 Børn (23 i Købstad, 13 paa Land).

I alt modtaget 14,520 Kr., understøttet 252 Børn (124 i Købstad, 128 paa Land).

Disse Understøttelsesportioner fordeles ifølge kgl. Resolution af 1ste Juli 1872 til Stifterne efter Folketallet, men efterhaanden som Vajsenhusstiftelsen udvider sin Virksomhed, skal Udvidelsen samtidig følges ad for det københavnske Vajsenhus's og for Stifternes Vedkommende, saaledes at der for hver ny Vajseplads i København kommer en ny Understøttelsesportion for Stifterne, først til det lavest doterede Stift og dernæst til de højere doterede, Rækken opad.

Ifølge samme Resolution bestemtes endvidere, at Uddelingen og Understøttelserne overlades til Stiftsøvrighederne, dog at disse ikke behøver straks at uddele det hele Beløb, der bliver dem tilsendt fra Vajsenhusbestyrelsen i København, men maa være berettiget til efter bedste Skønnende at opspare en Del deraf til Opsamling af et Fond til Grundlæggelse af mindre Vajsenhusstiftelser i Stiftsstæderne.

Foruden de Børn, som Vajsenhuset saaledes understøtter gennem Stifterne, er der fra Moderstiftelsen her udgaaet 5,561 Børn, idet der fra Vajsenhusets første Virksomhed 1727 til 31te Marts 1912 er udgaaet 3,157 Vajser og fra Skolens Ordning (1824) 2,404 Skolebørn (faderløse).

Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset skal da for de Børns Vedkommende, der bor i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vajsenhus i København. De, der ønsker at ansøge om Børns Optagelse i det kgl. Vajsenhus, kan afhente

Skemaer til Udfyldning paa Inspektionens Kontor i Kontortiden Kl. 8—10 Form.

Bekendtgørelser om ledige Vajsepladser indrykkes i Bladene 3 Gange i December Maaned. Ansøgningsfristen udløber hvert Aar den 1ste Februar.

Som Regel optages kun ægtefødte Børn, „dog kan Vajsenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn“, hvor dog begge Forældre i saa Tilfælde skal være døde. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældreløse Børn udfordres iøvrigt ifølge Vajsenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge er døde, at de efter disse ikke har arvet eller hos Slægtninge og Venner nyder saa meget, at de deraf kan til Nødtørftighed underholdes,
- 2) at de har naaet en Alder af 5 à 6 Aar,
- 3) at de er født i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke er behæftede med smitsom Sygdom eller paa Grund af Legemssvaghed er ubekvemme til Arbejde.

Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset for de Børn (forældreløse og faderløse), der bor i de øvrige Stifter, maa indsendes direkte til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvori Barnet har sit Ophold.

De forældreløse Børn, der optages i Vajsenhusets Skole, **bor ikke** paa selve Stiftelsen, men hos Slægtninge eller Plejeforældre i København.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje uden for Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23de Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det var et Barn tjenligst at opdrages i Familie, helst hos Slægt eller Venner, eller, hvis ingen saadanne findes, der, hvor Ansøgerne, hvem det paahviler at skaffe

Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar Ansøgeren er ude af Stand dertil, kan Vajsenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke byder betryggende Garantier for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vajsenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

I Plejehjem, saavel hos forældreløse som faderløse, sker der stadigt Tilsyn gennem Forstander, Viceinspektør, Viceinspektrice og de paagældende Klasselærere og Lærerinder, saa at Forbindelsen mellem Skole og Hjem altid holdes levende. Mindst hver tredje Maaned bliver der afholdt samlet Lærermøde under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Af de forældreløse Børn ydes der en Del (for Tiden 121) foruden fri Skolegang og hvad dertil hører, ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse, som altid udbetales forud i Kvartalets Begyndelse, bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stiftet, der bor uden for København og nærmeste Omegn, og af en eller anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de har deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De faderløse har fri Skolegang, Bøger og, for saa vidt de gør sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere har de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

De udgaaede Elever — og da navnlig Vajserne — stræber Vajsenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strækker, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger, hvor da Forstanderen

maatte finde det formaalstjenligt, og Slægtningene, hvem det paahviler, maatte savne Evnen dertil.

Konfirmationsudstyr er i Aarets Løb blevet udredet til 38 Vajser og et mindre til 24 Skolebørn.

Efter Konfirmationen er 34 Vajser (20 Dreng og 14 Piger) og 21 faderløse (16 Dreng og 5 Piger) blevet understøttet.

Af konfirmerede Dreng er 13 anbragt ved Haandværk, 5 ved Handel, 8 paa Kontor, 3 ved Landvæsen, 1 til Søs og 1 paa Elevskolen.

Af konfirmerede Piger er 15 anbragt ved Husvæsenet, 6 i Forretning, 4 paa Kontor, 3 i Hjemmet, 1 paa Realeksamens Kursus og 2 ved Syning.

Med de Børn, som bliver anbragt uden for København i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn ved sine aarlige Inspektions- og Anbringelsesrejser.

Helst anbringes de udgaaede Elever ved Haandværk, Handel, Kontor eller anden praktisk Virksomhed. Uden at paatage sig nogen Forpligtelse stræber Vajsenhuset dog at tage Konsekvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vajsenhusets Elever rekruteres jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke har efterladt sig saa meget, „at Børnene deraf til Nødtørftighed kan opdrages“. Derfor er der overmaade mange Børn, udgaaede af dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveauet for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Forskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tvært imod at bevare, hvad der er erhvervet af Dan-

nelse og Udvikling fra tidligere Barneaar og saaledes føre Barnet videre frem, hen imod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde være naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommet hindrende i Vejen. „Opgaven maa være den,“ som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, „at Vajsenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vajsenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlod Børnene, saa snart deres Skoleundervisning var tilendebragt.“

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vajsenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Overensstemmelse med denne Opfattelse bestræber Vajsenhuset sig derfor nu for at bevare Forbindelsen mellem Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangler al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kan tynges af Følelsen af at høre til „de hjemløse“. Dette sker dels ved i de ganske unge Aar at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evner, dels ved Aaret rundt med Undtagelse af de tre Sommermaaneder Juni, Juli og August at modtage de udgaaede Elever her paa Vajsenhuset som dets Gæster, for saa vidt det kan forenes med deres Livsgerning og Pligter imod denne.

Møderne holdes paa selve Vajsenhuset, for Pigerne om Mandagen, og for de unge Mennesker om Torsdagen fra 7—10. Paa disse Aftener underholdes de unge med Oplæsninger, Foredrag og Musik.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og illustrerede Bøger, hvormed de unge lejlighedsvis kan beskæftige sig, samt en betydelig Mængde Stereoskopbilleder fra alle

Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Et Bibliotek, bestaaende af dansk, tysk og engelsk Litteratur, beregnet paa de unges Tarv, er indrettet til Udlaan.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger er hindrede i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, er sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænger til hans Hjælp eller Raad.

Den sædvanlige større Udflugt med de unge ved Foraarstide bortfaldt paa Grund af H. M. Kongens Død. Derimod foretoges der i September en Tur med dem til Hareskoven.

Stiftelsens Læge er Hr. L. Djørup, som ansattes af Direktionen den 20de September 1900. To Gange om Ugen — Tirsdag og Fredag fra 9—10 — har han Konsultation her paa Skolen, og i alvorligere Tilfælde tilser han Børnene i Hjemmet. Hvert Aar tilstiller han Direktionen en Indberetning om Sundhedstilstanden paa Stiftelsen med en vedlagt Tabel over de Børn, der har været syge, og de Sygdomstilfælde, hvoraf de har lidt.

Til

Direktionen for Det kongelige Vajsenhus.

Sundhedstilstanden blandt Vajsenhusets Elever har i det forløbne Aar været god, og vi har været forskaanet for større Epidemier.

Den nyindførte Tandlægeinstitution har virket til Tilfredshed; Tandeftersynet har bevirket, at der i Aar har henvendt sig langt færre Patienter med Tandsygdomme end tidligere.

31. Januar 1913.

Ærbødigst

L. Djørup.

Stiftelsens Tandlæge er Fru Holst Hansen Huus, ansat 27. Jan. 1912, der tilser samtlige Børn og har Konsultation dels i sit Hjem og dels her paa Skolen. Hvert Aar tilstiller hun Direktionen en Indberetning; af den under 21. Jan. 1913 indgivne Indberetning fremgaar, at foruden at samtlige Børns Tænder er blevet eftersat, har 210 Børn været Genstand for Behandling, nemlig 92 Drengene og 118 Piger. De 92 Drengene har faaet 158 Plomberinger, 31 Tænder, deraf 10 Mælketænder, fjernet.

De 118 Piger har faaet 203 Plomberinger, samt 42 Tænder fjernet, deraf 26 Mælketænder. Ialt er der blevet lagt 361 Plomber, samt fjernet 73 Tænder.

I April og Oktober Maaned 1912 er de Klasser undersøgt, der ikke netop har været til Behandling lige forinden.

Stiftelsens Arkitekt er Hr. Slotsforvalter, Arkitekt Otto Zeltner, ansat 4de Februar 1904.

Stiftelsesfesten afholdtes den 11te Oktober.

Til Stede ved Højtideligheden var Direktionens og Kuratelets Medlemmer samt foruden Lærerpersonalet og de tre øverste Klassers Elever Præmiebørnernes Mødre. Festen indledes med, at Børnene sang første Del af Ch. Gandrups Jubilæumskantate.

Kongegave til de smaa,
 de, som uden Fader, Moder,
 de, som uden Livets Goder
 ensomme ved Vejen staa!
 Fosterhjem for de forladte,
 du, som skænker os de Skatte,
 vi skal bygge Livet paa!

Du har læget Sorg og Savn
 som en Kærlighedens Kilde,
 du har virket i det Stille
 mange Slægtled rigt til Gavn.
 Mange Skæbner har du bjærget,
 mange Sjæle har du værget
 trofast i din Moderfavn.

Ingen kan sove sig Lykken til,
 ingen kan fange Sejrr i Blinde,
 kun den, som vil,
 vil af Evne, kan Prisen vinde.

Livet er uafvendelig Strid,
 staaende Kamp mellem stærke og svage,
 derfor med Flid
 rust dig fra Ungdommens tidligste Dage.

Da vil du lære, hvad der saa sker.
 skulde end Modgang dig overvælde:
 Arbejdet er
 Menneskets bedste og ærligste Fælle.

Kundskab er Fører god,
 Genveje for din Fod
 vil den dig skabe;
 har du den, vil aldrig du
 Flidens Frugter tabe.

Gudsfrygt er Hjertets Skjold,
 Værn mod al Ve og Vold,
 Fristed i Fare;
 har du den, vil altid du
 Hjertets Fred bevare.

Barn! vil du leve trygt,
 Kundskab og Herrens Frygt
 skal du forene,
 da vil smukt paa Livets Træ
 grønnes alle Grene.

Snart Skoletiden henrinder,
 snart har du Farvel den sagt,
 naar da du bevarer Minder,
 som bleges, men aldrig forsvinder,
 og Hjertet fast til den binder,
 har Skolen sin Gerning fuldbragt.

O, maatte du med dig tage
 en Rejsepenge fuld god,
 saa har du fra Ungdommens Dage,
 hvorhen du i Verden skal drage,
 en Skat dog i Sjælen tilbage,
 som løfter og styrker dit Mod.

Kongegave til de smaa!
 Tak for, hvad vi fik i Eje!
 du har banet os de Veje,
 vore Fødder skulle gaa.
 Fosterhjem for Barnelivet;
 Tak for, hvad du os har givet
 til at leve Livet paa.

Hans Højærværdighed, Biskop Ostenfeld, traadte
 derpaa frem og udtalte:

Paa Vajsenhusets Stiftelsesfest vil vi først nævne,
 at Husets Protektor, Hs. Majestæt Kong Frederik VIII
 i det forløbne Aar er afgaaet ved Døden. Kong Fre-
 derik var knyttet til meget og mange Slags Arbejde
 for at hindre menneskelig Nød og Trang, og han var
 med i det alt sammen, det havde hans fulde Interesse,
 og det kan vi ogsaa sige om Vajsenhuset. Hans Hjerte
 var saa stort og hans Medfølelse for dem, der led og
 var paa Livets Skyggeside, saa stærk. Protektoratet
 er nu overtaget af Hs. Majestæt Kong Christian X,
 men vi vil tænke paa den afdøde Konge og sige:
 Ære være hans Minde paa dette Sted.

Apostelen Paulus siger Gal. 6, 7 et Ord, som vi alle forstaar: „Hvad et Menneske saar, det skal han ogsaa høste“. Man kan, naar man i Sommermaanederne, navnlig i Juni og Juli, gaar hen ad Vejen mellem Kornmarkerne, se stor Forskel paa disse Marker. Paa nogle staar Kornet saa rent og stærkt, alt er saa grønt, eller henimod August saa gulligt, men andre Marker, som maaske ligger tætved, ser helt anderledes ud, fulde af Ukrudt med forkrøblet Korn. Medens de første lover en god og rig Høst, saa ser det ikke godt ud for de andre. Uforstandige Mennesker kan maaske glæde sig over de mange gule og røde Blomster, i en Kornmark pynter de ikke. Hvoraf kommer det, at Kornet er saa ringe paa de sidste Marker? Ja, det kan komme af to Grunde: enten at man har saaet saa meget Ukrudtsfrø sammen med den gode Sæd, eller ogsaa at man ikke har saaet ret megen god Sæd, thi der, hvor der intet er saaet, vokser der af sig selv Ukrudt. Og saa mærker man ret Forskellen, naar Høsten kommer; men Tiden, man skal give Agt paa, er Saatiden om Foraaret. Høsten kan ikke blive rig og god, naar der ikke er saaet godt.

Nu er der ogsaa i Menneskelivet en Tid, man kan kalde Høsttiden, og dermed tænker jeg ikke alene paa den Tid, da vi skal til at dø; ja, da er det Høsttid, og da skal Gud se, om der er kommet noget ud af vort Menneskeliv, eller om det var tomt og forgæves og ikke duede til noget. Men jeg tænker ogsaa paa den Tid, da vi vokser til og skal til at gøre Gavn som Mennesker, tage fat paa vor Livsgerning, da skal det ses, om vi har noget godt at bringe, rene Tanker, gode Ord, et trofast og kraftigt Arbejde. Men det kommer ikke af sig selv. Som det vilde være dumt af en Landmand at vente at høste, hvor han ikke havde saaet, saaledes er det ogsaa dumt af et Menneske at vente, at der skal komme noget ud af hans Liv, hvis han driver det hen, og ikke modtager gode og rige Indtryk i sine unge Aar.

Og nu henvender jeg mig til eder Børn, som her faar Undervisning og Hjælp! Det gælder om, at I benytter den gode Lejlighed, som her bydes eder, baade til at blive dygtige og til at blive gode, saa skal Høsttiden ogsaa komme, hvor den, som modtog det gode og rene i sit Sind, skal høste.

Men Gud er den, som giver Vækst, og denne Gud i det høje og hellige har elsket os hernede, som slet ikke har fortjent det, saaledes at han gav os Jesus til Frelser, og i Tro paa ham maa vi komme til ham i Bønnen og faar saa den Vished, at vort Arbejde ikke er forgæves.

Saa give Gud os alle at huske: „Hvad et Menneske saar, det skal han ogsaa høste“ — men ogsaa: „Eders Arbejde i Herren er ikke forgæves“.

Forstanderen kaldte derpaa de 12 Præmietagere frem og nævnedes Navnene paa 3 andre Børn, som ved deres Flid og Opførsel havde gjort sig værdige til hæderlig Omtale. Efter at have formanet Børnene til at gøre Stiftelsen Ære ved at blive gode og dygtige Mennesker, gode danske og fædrelandskærlige Mænd og Kvinder og fremfor alt gode kristne Mennesker, ønskede han dem til Lykke med den Hæder at skulle modtage Præmien af Biskoppens Haand i Direktionens Overværelse.

Biskoppen uddelte derpaa Præmierne, som bestod af Ure, illustrerede Bøger i Pragtbind og Sy-skrin, og efter at have lykønsket hvert enkelt Barn, lagde han dem alvorligt paa Sinde, at det forpligter at faa Præmie.

Højtideligheden sluttede med Afsyngelse af Kantatens anden Del.

Fredens Gud, som enc kan
 give Livet Vækst og Lykke,
 lær os paa vort Værk at bygge
 ret med Hjerte og Forstand!
 Værn de unge! du bevare
 denne faderløse Skare
 til din Ære for vort Land.

Gyd du Viljens stærke Staal
 i de Hjerter, her skal raade!
 øs du af din rige Naade
 Styrkedrik i Livets Skaal!
 at vor Skole ret maa evne
 til din Ære frem at stævne,
 altid trofast mod sit Maal.

Det sædvanlige Skolebal i Anledning af Stiftelses-
 festen afholdtes Dagen efter og den følgende Aften for
 de unge udgaaede Elever.

Aarsmeddelelser.

22. Juni bevilgede Direktionen Hr. Viceinspektør, cand. theol. H. Larsens Ansøgning om Afsked med Pension fra 1. Juli.

Viceinspektør Larsen, der blev ansat som Lærer 20. September 1871 og havde været Viceinspektør siden 1890, har altsaa virket her ved Stiftelsen i omtrent 41 Aar og i al sin Tid arbejdet med en sjælden Trofasthed, Flid og Samvittighedsfuldhed. Ved 40 Aars Jubilæet i Fjor blev han af Direktionen indstillet til og fik Ridderkorset som Anerkendelse af hans trofaste og ærlige Arbejde i Vajsenhusets Tjeneste, og de samme Tanker kom til Orde i Direktionens Skrivelse til ham ved hans Afsked. Ved den lille vemodige Fest, Lærere og Lærerinder foranstaltede for ham paa hans sidste Skoledag, lød der gode Venneord til ham fra os alle med Tak for det gode Samarbejde og med Ønsket om, at hans velfortjente Otium efter den lange Arbejdsdag maatte blive ham til Vederkvægelse og Glæde.

22. Juni 1912 blev Hr. cand. phil. J. N. Sommer af den samlede Bestyrelse — Direktion og Kuratel — udnævnt til Viceinspektør ved det kgl. Vajsenhus.

1. Oktober 1912 ansatte Direktionen Hr. cand. theol. Erik Schmidt som fast Lærer.

Den 8. December 1912 fyldte Førstedirektør ved det kgl. Vajsenhus Hr. Statsraadssekretær J. Koefoed 80 Aar. Skønt denne Begivenhed i snævrere Forstand hørte Familielivet til, var det dog saare naturligt, at vi her paa Vajsenhuset følte Trang til at udtrykke vor Højagtelse og Taknemmelighed for vor højtskattede Direktør. Direktionens øvrige Medlemmer og det samlede Kuratel afsendte derfor en hædrende Skrivelse med Tak for trofast Samarbejde i de mange Aar, og Lærerpersonalet sendte ligeledes en Fødselsdagshilsen som Udtryk for den Hengivenhed og Taknemmelighed, alle baade gamle og unge herinde nærer for Statsraadssekretæren og hans Frue, der med aldrig svigtende Interesse har taget sig saa varmt af hele det Liv, der rører sig inden for Vajsenhusets Mure.

22. Januar 1913 bevilgede Direktionen Frk. Marie Petersens Ansøgning om Afsked fra hendes Lærerindevirksomhed med Pension fra det nye Skoleaar efter hendes derom indgivne Ansøgning.

Frk. Marie Petersen, der selv er Elev af Skolen, har i 26 Aar trofast og samvittighedstuldt udfyldt sin Gerning som Lærerinde ved det kgl. Vajsenhus og har nu ønsket at trække sig tilbage paa Grund af svækket Helbred og tiltagende Svaghed. I den Direktionsskrivelse, der fulgte hendes Afskedsbevilling, udtalte Direktionen sin Paaskønnelse af hendes lange og nidkære Gerning, og alle maa vi beklage, at hendes Helbred har gjort det nødvendigt for hende at trække sig ud af den Gerning, hun var saa glad for, og gaa bort fra den Skole, som har haft hendes varmeste Kærlighed hele Livet igennem.

Julefesten

fejredes den sidste Skoledag før Juleferien. I hver Klasse var der fra Morgenstunden sat et lille Juletræ, som Børnene selv havde været med til at pynte. Kl. 12 hørte Skolen op, hvorpaa Børnene, Lærerne og Gæsterne efter en halv Times Frihed samledes i Gymnastiksalen, hvor der var anbragt et Juletræ med Lys paa midt i Salen. Efter at alle var komne til Stede, sang Forsamlingen: Julen har bragt velsignet Bud, og efter at have oplæst Juleevangeliet udtalte Forstanderen:

Kære Børn! Naar jeg i Dag har ønsket at samle eder alle hernede, er det ikke, fordi jeg mener at kunne udlægge Juleevangeliet bedre end eders Lærere og Lærerinder, men Grunden er ene og alene den, at jeg synes, vi skal være samlede i dette Øjeblik, og jeg synes, vi har godt af den ene Gang om Aaret at komme sammen unge og gamle, smaa og store, for at vi i Fællesskab kan samle vore Tanker om det, der er det vigtigste i Livet. Og til dette Øjemed er der ingen Fest, der egner sig saa godt som selve Julefesten, der er en Samlingens Fest for alle Mennesker; Venner og Slægtninge rejser jo fra nær og fjern for at være samlede i Juletiden. I og for sig behøver nu det herlige gamle og dog saa evigunge Juleevangelium ikke nogen som helst Udlægning. Det griber os alle, hvad enten vi er gamle eller unge, det har Bud til os alle og kan forstaas af os alle, fordi det rører ved det bedste i os, ved Barnet i os, og hos os gamle kalder det alle Barneminderne frem. Og dog kunde jeg have Lyst til at tale lidt til eder om Julelysene og Juletræet, thi det er jo saadan, at naar vi ser Julens Lys og Juletræt, naar vi hører eller synger de gamle dejlige Julesalmer og Julesange, ja saa gaar der Jul i os alle sammen, saa kommer den forunderlige Julestemning op, som aabner vore Hjerter, og vore Sind

bliver modtagelige. Derfor maa vi nu ogsaa midt i Juleglæden tænke lidt paa Julealvoren og spørge os selv, hvorfor holder vi Jul? Som Svar paa dette Spørgsmaal vil jeg først minde eder om, at det i Dag er den 21. December, Solhvervsdag, den korteste Dag i Aaret. Naar vi ser paa Julelysene og kalder Julen for Lysets Fest, da er det en Fest, som ogsaa blev holdt i Hedenskabets Tid af de gamle Nordboere til Ære for Lyset, der nu snart vilde komme tilbage. I Københavnerbørn, som gaar herinde i et stadigt Lys-hav selv i den mørkeste Tid, kan vanskelig gøre eder nogen Forestilling om, hvor mørkt der er derude paa Landet, naar Solen er gaaet ned i disse Dage. Kunde I det, vilde I kunne forstaa, hvorfor vore ældste Forfædre kunde længes efter Lyset og holde Fest ved Midvintertide. Som det gik i Hedenskabets Dage, gaar det ogsaa mange Mennesker den Dag i Dag. De kalder Julen Lysets Fest, fordi den er dem et Tegn paa, at de mørke Vinterdage med al deres Søl og Sjap snart er forbi, og de længes imod de lyse Dage paa hedensk Vis. Atter andre siger, at Julen er Lysets Fest, fordi den er en Mindefest om, at Kristendommen spredte Lys i Hedenskabets Mørke, og de glæder sig over Juleevangeliet og de gamle Salmer, fordi det hele er saa hyggeligt, kønt og stemningsfuldt, de føler Julestemningen og er fuldt optaget af den — en Tid, saa er det hele forbi som en Rus, og naar Nytaaret kommer med alle de daglige Bekymringer og Besværligheder, er ogsaa Julen helt borte med det samme. De glemmer helt at tænke paa Nytaarsevangeliet, dette forunderlig lille Evangelium, det mindste af alle i hele Kirkeaaet, og dog saa omfangsrigt, fordi det sætter Jesusnavnet som Overskrift for hele Aaret og derved peger tilbage paa Juleevangeliet. Thi rigtigt er det, at Julen er Lysets Fest, men det er ikke blot en Mindernes Fest, om hvad der skete for over 1900 Aar siden, men det er en Fest for Lysets Fyrste, for

Ham, der selv har sagt: „Jeg er Verdens Lys, og den, der følger mig, skal ikke vandre i Mørket“, og det er ikke en Begivenhed, der kun har Betydning for dem, der levede den Gang, men den har Betydning for os alle, for dig og for mig, saa sandt som der staar i Juleevangeliet: „Eder er i Dag en Frelser født“. Det gælder for alle Tider, ogsaa for os i dette Øjeblik, vi trænger til en Frelser, og vi har faaet en Frelser, og som der staar i den gamle Salme „I Dag er Naadens Tid, i Dag er Gud at finde“. Det er Juleglæden, men det er ogsaa Julealvoren, som har Bud til os alle sammen. Og Julealvoren kommer vel stærkest frem i Evangeliets gribende Ord: „Der var ikke Rum i Herberget“. Det Ord kan vi alle forstaa i vore Dage, da der rejses saa meget ved Juletiden, og alle de fremmede Gæster kommer og skal have Plads; vi ved saa godt, at der kan snart meldes „alt optaget“ i Herberget. Men nu i dit eget Hjerte, er der ikke mange, mange uvedkommende, besværlige og ubehagelige Gæster, som du synes, du først og fremmest skal skaffe Plads til, og gaar det ikke saadan, at Jesusbarnet, som dog kun beder om saa ringe en Plads, er der ikke Plads til, for der er ikke mere Rum i Herberget. Gid da nu Julelysene maa skinne saadan ind i vore Hjerter, at vi kan lukke dem op for Jesusbarnet, saa vi om lidt med Sandhed kan synge „Jesusbarnet blandt os bor“, da vil vi føle som „Lysets Børn, at Natten hun er nu omme“, og glædes over Juletræet som Livets Træ. Derovre i Skolelokalerne søger vi at lede eder frem til Kundskabens Træ, og Kundskabens Træ er godt, og Kundskab er Magt, men Kundskab er ikke alt, Kundskabens Træ kan ikke som Livets Træ bære os ud over Livet og ud over Døden.

Men er der nu virkelig gaaet Jul i dig, føler du lidt af den rette Julestemning, saa maa du ikke tro, at det er nok, og slaa dig til Taals med det, men saa maa du bringe Julen ud med dig i dine Omgivel-

ser og ikke blot nu i Juledagene, men i det daglige Liv. Og hvis du mener, at det er for meget forlangt af mig, saa skal jeg sige dig een af de mange Maader. hvorpaa det kan gøres: du skal være god mod Mor derhjemme eller dem, der staar dig i Forældres Sted. Vær god, vær venlig, vær kærlig imod hende, lad være med at være gnaven og kedsommelig overfor hende, for hvem du er det bedste, hun ejer; giv hende et kærligt Ord, et mildt Blik, det koster saa lidt saadan et venligt Ord, men det formaar saa meget, og det varmer helt ind i Sjælen. Du kender jo Fortællingen om, hvordan det gik til, da den barske Nordenvind og den milde Søndenvind væddede om, hvem der var den stærkeste, og blev enige om at se, hvem der først kunde faa den vejfarende Mand til at lukke sin Frakke op. Jo mere den barske, kolde Nordenvind blæste, des tættere knappede Manden Frakken i, men da den milde, varme Søndenvind kom, lukkede han ikke blot Frakken op, men tog den helt af. Ser I, Børn, Fortællingens milde og varme Søndenvind er et Billede paa hele Juleevangeliets Kærne og paa Kristendommens Væsen; thi „Kristendom er i en Sum Fredens Evangelium“. Juleevangeliet forkynder Kærligheden og Freden, Guds Kærlighed til os Mennesker og Guds Fred iblandt os Mennesker, saa sandt som Kærlighed er Lovens Fylde, og den, som bliver i Kærlighed, bliver i Gud og Gud i ham, fordi Gud selv er Kærlighed.

Maatte der da nu blive Kærlighed og Fred i de mange Hjem, hvortil I om lidt gaar hen, saa vilde det i Sandhed blive en glædelig Jul for os alle. Modtag saa alle Ønsket om en glædelig Jul for eders selv og eders Hjem, alle I unge og alle I gamle, alle I, der er glade og fuldt ud kan synge „I denne søde Juletid tør man sig ret fornøje“ og alle I, der er bedrøvede, fordi Sygdom, Sorg og maaske Død hersker eller har hersket derhjemme, siden vi sidst holdt Jul.

Ogsaa for de bedrøvede har Julens Evangelium sin Trøst, ogsaa vi kan have Lov at synge „Glade Jul“ fordi, som den gamle Sanger siger:

Naar Hjertet sidder mest beklemt,
 da bliver Glædens Harpe stemt,
 at den kan bedre klinge,
 og knuste Hjerter føle bedst,
 hvad denne store Frydefest
 for Glæde har at bringe.

Saa give da Gud sin Naade til, at vi alle maa fejre en glædelig Jul, alle føle Kærlighedens Evangelium og gennemtrænges af Mildhedens og Fredens Evangelium! Med dette Ønske og i dette Haab vil vi nu med hverandre synge: Glade Jul.

Efter at Julegaverne og Konfekten var fordelt mellem Børnene af Klasselærerne, afsluttede Forstanderen med en Tak for det gamle Aar og Ønsket om Guds Velsignelse over Vajsenhuset og dets Gerning i det nye Aar, og Festen endte med, at alle sang: Dejlig er Jorden.

Til Juletræet havde d'Hrr. Forlagsboghandlere Lehmann & Stage skænket en Del gode Bøger.

Hver Juleaften ydes der til de fattigste Hjem her i Skolen en halv Skinke og 2 Pund Risengryn, for at intet Barn, der gaar i Vajsenhusets Skole, i Juletiden skal savne det fornødne for sig og sin Familie. I Aar uddeltes der saaledes 82 halve Skinker og 164 Pund Risengryn.

Skolen.

Elevantallet er 280 Børn (139 Drengene, 141 Piger), dels forældreløse (Vajser), dels faderløse, som er fordelt i 10 Klasser (5 Dreng- og 5 Pigeklasser)*).

Skoledagenes Antal har været 234.

Undervisningsfagene i Skolen er:

Religion.	Sundhedslære.
Dansk.	Naturlære.
Tysk.	Geometri.
Engelsk.	Aritmetik.
Historie.	Regning.
Geografi.	Skrivning.
Naturhistorie.	Tegning.
Haandgerning (Sløjd).	Gymnastik.
Dans.	Sang.

Musik (for Drengene): Violin, Bratsch, Violoncel og Kontrabas.

Skolen begynder den 1ste April Kl. 8, den 1ste November Kl. 9. De 2 nederste Klasser har 5 Timers daglig Undervisning og de 3 øverste Klasser 6.

Intet skolesøgende Barn maa have Byplads.

*) For at opnaa en videregaaende Undervisning og for navnlig at kunne føre vore ældste Elever lidt længere frem, vil der fra det kommende Skoleaars Begyndelse med Direktionens Tilladelse blive indført Fællesundervisning for Drengene og Piger, særlig i de lavere Klasser.

Skolens Lærerpersonele.

Fru J. Bagger, eks. Lærerinde (1870), har undervist 1ste Pige Klasse i Dansk, Skrivning og Regning. 17 Timer.

Frk. E. Ditlevsen, Lærerinde paa Syskolen (1877). Desuden har hun forestaaet Pigernes Badning. 24 Timer.

Hr. J. V. Andersen, Bogbindermester (1881), har undervist Drengene i Bogbinderi og Sløjd. 8 Timer.

Frk. M. Petersen, eks. Lærerinde (1886), har undervist 2den Pige Klasse i Geografi, 3dje, 4de og 5te Pige Klasse i Naturhistorie, 4de Pige Klasse og 1ste Dreng Klasse i Regning, 3dje og 4de Pige Klasse i Skrivning samt 3dje Pige Klasse i Dansk (26 Timer).

Frk. S. Bruun, eks. Lærerinde (1890), har undervist 2den Dreng- og Pige Klasse samt 5te Pige Klasse i Skrivning, 3dje Pige Klasse i Historie, 4de Pige Klasse i Dansk, 1ste Pige Klasse i Geografi samt 2den Pige Klasse i Dansk og Regning.

Frk. P. Moberg, Lærerinde paa Syskolen (1890). 18 Timer.

Hr. C. Larsen (1890) har undervist Drengene i Snedker- og Drejerhaandværket. 8 Timer.

Hr. Krigsraad Waldorff (DM., R. af St. A. og M. f. DR.) (1890) har undervist Drengeskolen i Gymnastik samt ledet Danseundervisningen om Vinteren. Desuden har han forestaaet Drengenes Badning. 10 Timer.

Viceinspektør J. Sommer, cand. phil. (1891), har undervist de 3 øverste Dreng- og Pigeklasser i Tysk, de 3 nederste Dreng- og Pigeklasser i Religion samt 3dje Drengeklasse i Dansk og 2den Drengeklasse i Regning. 36 Timer.

Hr. E. Prøhn, Musiker (1892), har ledet Sangundervisningen i hele Skolen, 12 Timer, samt undervist Drengene i Violinspil. 6 Timer.

Hr. Alfred Larsen, Kunstmaler (1893), har undervist de 3 øverste Dreng- og Pigeklasser i Tegning samt 4de og 5te Drengeklasse i Skrivning. 18 Timer. Skolebibliotekar.

Frk. N. Brix, eks. Gymnastiklærerinde (1893), har undervist alle Pigeklasserne i Gymnastik og Dans. 10 Timer.

Hr. H. Larsen, Musiker (1895), har undervist Drengene i Violin, Violoncel, Bratsch og Kontrabas, 10 Timer, og ledet Sammenspillet med de udgaaede Elever, 1½ Time.

Hr. K. Obel, cand. theol. (1900), har undervist 2den, 4de og 5te Pigeeklasse samt 3dje Drengeklasse i Historie, de 4 øverste Drengeklasser i Engelsk og nederste Drengeklasse i Dansk samt 5te Pigeeklasse i Dansk og Naturlære, 36 Timer.

Frk. Henriette Luther, Lærerinde paa Skrædderskolen (1902). 9 Timer.

Viceinspektrice Frk. Agnes Johansen (1908) har undervist 1ste Drengeklasse i Skrivning, 5te og 4de Drengeklasse samt 3dje og 5te Pigeeklasse i Regning, 14 Timer.

Hr. Erik Schmidt*), cand. theol. (1912), har undervist de 2 øverste Dreng- og Pigeklasser samt

*) Ved Viceinspektørskiftet og under Kandidat Schmidts Soldatertjeneste har Hr. Seminarist A. Gottfredsen vikarieret og vikarierer fremdeles i 5te og 4de Drengeklasse samt 2den Drengeklasse i Dansk, Historie og Naturhistorie.

1ste Drengeklasse i Geografi, 3dje Drengeklasse i Regning, Naturhistorie og Geografi, 5te og 4de Drengeklasse i Matematik og Naturhistorie samt 5te Drengeklasse i Dansk og Naturlære. 31 Timer.

Forstander Chr. Ottesen, cand. theol. (1893), har undervist de 2 øverste Dreng- og Pigeklasser i Religion og de 3 øverste Dreng- og Pigeklasser i Regning og 3dje Pigeeklasse i Geografi. 18 Timer.

Undervisningen

er i det forløbne Skoleaar meddelt i de forskellige Klasser efter følgende Plan:

Iste Drengeklasse (24 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Damms ABC og „Dansk-bogen“. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Stil med de ældste efter Mogensen og Halles Ret-skrivningsøvelser, 1ste Hæfte. I Samtaleform er gennemgaaet: Dyrene og deres Liv efter store Væg-billeder, Plantens Liv, Nytteplanter, Menneskelegemets vigtigste Funktioner, Vandets Kredsløb, en Bys Fremkomst, Vækst og Organisation — desuden forskellige andre Emner fra Naturen og den daglige Erfaringskreds. — Beskrivelse af Billeder, Indøvelse af Farverne. 12 Timer.

Religion. Fortællinger at det gamle og nye Testamente, hvilke sidste samler sig om Festerne. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande med Hovedstæder og Have. Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. 2 Timer.

Regning. Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 5 Timer.

Skrivning. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins danske Læsebog III og Græbners „Robinson Cruso“, Sproglærens første Grundtræk er indøvede. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Stil efter Mogensen og Halles Retskrivningsøvelser 2det Hæfte. 9 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne, Fadervor, de ti Bud, de tre Trosartikler. 2 Timer.

Historie. Ejler Møllers Nordens Historie, Side 1—36. 2 Timer.

Geografi. Thyges Geografi med Atlas, til Svejts. 2 Timer.

Naturhistorie. Vilhelm Balslevs Dyrerigets Naturhistorie, Pattedyrene lært, Side 1—48. 2 Timer.

Engelsk. Thora Goldschmidt: Engelsk til Selvstudium, 40 Sider. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division i ubenævnte Tal. Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

3dje Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Olaf Lange: Danske Læsestykker til Brug for 1. Mellemskoleklasse er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Diktat 2 Gange ugentlig. Boysens Retskrivningsøvelser, 100 Stkr. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie fra Rigets Døling til Jesu Opstandelse. Af Balslevs Lærebog Indledningen og de ti Bud til Troen. Palæstinas Geografi. Salmer. 3 Timer.

Historie. Ejler Møllers Nordens Historie, fra Valdemar I. til Christian IV. 3 Timer.

Geografi. Thyges Geografi med Atlas, fra Svejts og ud. 2 Timer.

Engelsk. Thora Goldschmidt: Engelsk til Selvstudium, 45 Sider. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbob, 24 Stkr. 2 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Pattedyr og Fugle. 2 Timer.

Regning. De fire Regningsarter og Reguladetri i benævnte Tal. Indledning til Brøk. Hovedregning. 4 Timer.

Tegning. Fællestegning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Haandgøring. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Som Læsebog er anvendt: Olaf Lange: Danske Læsestykker til Brug for Mellemskolen. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. 1 Stil ugentlig. Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Palæstinas Geografi. Salmer. 3 Timer.

Historie. Ejler Møllers Nordens Historie, fra Christian IV. og Ejler Møllers Verdenshistorie. 3 Timer.

Geografi. P. Dahlbergs Lærebog Nr. 2, til S. 56. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlklasserne, 25 Tekstsider. Stil. Genfortælling og Samtale paa Engelsk. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbob, Stykke 1—41. Fr. Sands tyske Formlære med Undtagelse af 2den Konjugation. 2 Timer.

Geometri. Jul. Petersen: Kortfattet Lærebog i Plangeometri, S. 1—37. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik, S. 1—27. 1 Time.

Regning. Brøk med benævnte og ubenævnte Tal. Reguladetri. Decimalbrøk. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Krybdyr, Padder, Fisk og Insekter. V. Balslev: Lille Botanik, S. 1—31. 2 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 4 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Drengeklasse (25 Elever).

Dansk. Som Læsebog er anvendt Vilh. Mallings Litteraturhistorie: Fra Holberg til Chr. Richardt, II. Del. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. J. Martensens og Paullis Bibelhistorie læst. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog. Palæstinas Geografi. Bøgerne i det gamle og det nye Testamente. Kirkeaaet. Salmer. 3 Timer.

Historie. Ejler Møllers Nordens Histore og Ejler Møllers Verdenshistorie. Rolfsens Verdenshistorie er brugt til Oplæsning, dog kun lidt. Mundtlig er givet en udførligere Fremstilling af de vigtigste Perioder. 3 Timer.

Geografi. P. Dahlbergs Geografi Nr. 4. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlasserne, c. 30 Tekstsider. Analyse, Diktat, Stil og Genfortælling og Samtale paa Engelsk. 2 Timer.

Tysk. Ipsen og Bovien: Tysk Læsebog. S. 72—92.
Fr. Sands Formlære. Listovs Elementarbob, S. 66—96.
2 Timer.

Geometri. Opgaver samt Fladers og Legemers
Beregning efter V. Borgens Geometri. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Lettere Opgaver
indklædte i Ord efter V. Borgens Aritmetik; desuden
2den Grads Ligninger efter mundtlig Gennemgang.
1 Time.

Regning. Alle Arter af Reguladetri, Procent-,
Delingsregning, Kvadratrods- og Kubikrodsuddragning,
Rente og Rentes Rente. Hovedregning. 3 Timer.

Naturlære. V. Borgens Naturlære: Legemerne
i Almindelighed, faste Legemers Ligevægt og Bevæ-
gelse, draabeflydende Legemer, Luften, Lyden. 2
Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhi-
storie: Leddyr og Bløddyr; repeteret 3dje og 4de
Klasses Pensa. Repeteret hele V. Balslevs lille Bo-
tanik. 1 Time.

Sundhedslære efter Ludvig Hammer: Menneske-
legemet og dets Hygiejne. 1 Time.

Tegning. Konturer efter Traadlegemer og Klod-
ser, Skyggetegning efter Klodser og Gibs samt Farve-
tegning efter fritstaaende Genstande og for de flinkeste
Elevers Vedkommende Perspektivtegning. 3 Timer.

Skiivning. 2 Timer.

Haandgerning. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

1ste Pigeklasse (24 Elever).

Dansk. Oplæsning og Stavning efter Julie Heins
Læsebog, 1ste og 2den Del, samt Digte lærte efter H.
Larsens „50 Sange“. Stil med de ældste efter Mogensen
og Halles Retskrivningsøvelser, 1ste Hæfte. 9 Timer.

Religion. Fortællinger fra det gamle og det nye Testamente, hvilke sidste samler sig om Festerne. Forklaring af Fadervor og de ti Bud. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande og Have; Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal; tilsvarende Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandarbejde. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Pigeklasse (32 Elever).

Dansk. Julie Heins Læsebog, 4de Del. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Mogensen og Halles Retskrivningsøvelser, 2det Hæfte. 9 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab, Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne, Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. Salmer. 2 Timer.

Historie. Fra Oldtiden til Valdemarernes Tid efter Ejler Møllers Nordens Historie. 2 Timer.

Geografi. Thyges Geografi med Atlas til Svejts. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: De fire Regningsarter i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Haandarbejde. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

3dje Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Olaf Lange: Danske Læsestykker til Brug for 1ste Mellemskoleklasse er brugt til Oplæsning og

Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Diktat efter Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 125—200. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. 5 Timer.

Religion. Efter Balslevs Lærebog Indledningen, de 10 Bud til Troen. Balslevs Bibelhistorie fra Rigets Deling til Himmelfarten. Salmer. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. Ejler Møllers Nordens Historie. Danmark fra Valdemar den I. til Frederik den III. 3 Timer.

Geografi. Thyges Geografi med Atlas fra Svejts og ud. 2 Timer.

Naturhistorie. Pattedyrene efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog. Stk. 1—24. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: de 4 Regningsarter i benævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 1 Time.

Haandarbejde. 8 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Som Læsebog er anvendt Vilh. Mallings Litteraturhistorie: Fra Holberg til Chr. Richardt. I. Del. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Stil: Gengivelse af Fortællinger fra Litteraturhistorien. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Palæstinas Geografi. Salmer. 3 Timer.

Historie. Ejler Møllers Nordens Historie fra 1660 til Frederik den VIII. samt hele Ejler Møllers Verdenshistorie. 3 Timer.

Geografi. P. Dahlbergs Geografi Nr. 2, forfra til Side 56. 2 Timer.

Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog: Fugle, Krybdyr, Pad-
der og Fisk. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—41. Fr. Sands tyske Formlære, undtagen 2den Konjugation. 2 Timer.

Regning. Division med hele benævnte Tal. Reguladetri med hele Tal. Addition og Subtraktion af Brøk med ubenævnte Tal. Decimalbrøks Addition Subtraktion. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Pigeklasse (25 Elever).

Dansk. Vilh. Malling: Fra Holberg til Chr. Richardt, II. Del er blevet anvendt til Oplæsning og Analyse, til Indøvelse af Hovedpunkter i Litteraturhistorien og som Grundlag for Samtale. Litteraturens Hovedværker har Eleverne lært at kende ved Hjælp af Klassebiblioteket og ved Oplæsning. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Stil: Gengivelse af Hovedindholdet i Digtværker og Biografier, desuden fri Behandling af Emner fra Elevernes Erfaringskreds. 4 Timer.

Religion. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog, hele Martensens og Paullis Bibelhistorie læst. Palæstinas Geografi. Bøgerne i det gamle og det nye Testamente. Kirke-aaret. Salmer. 3 Timer.

Historie. Ejler Møllers Nordens Historie og Ejler Møllers Verdenshistorie. Rolfens Verdenshistorie er brugt til Oplæsning. 3 Timer.

Geografi. P. Dahlbergs Geografi Nr. 2. 2 Timer.
 Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog: Mennesket, Plantelæren, Leddyrene og Bløddyrene til Straaledyrene. 2 Timer.
 Sundhedslære. Overlæge Dahlerups Sundhedslære mundtlig gennemgaaet.

Naturlære. V. Borgen: Mindre Naturlære og Weis: Fysik fra Hverdagslivet: Varme, Elektricitet, Magnetisme, Lyd og Lys. 1 Time.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog fra Side 73—84, 88—96. Hele Fr. Sands tyske Formlære. Listovs Elementarbog Side 66—96. 2 Timer.

Regning. Brøk under alle Former, Reguladetri, ligefremt, omvendt og sammensat Forhold, Decimalbrøk, Indøvelse i Metersystemet og Procentregning. Hovedregning efter Femmers Regnebog, 2. Del. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Tegning. Konturer efter Fortegning og fritstaaende Legemer. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Af Salmer læres der af de i Kirken mest anvendte, afpassede efter Børnenes aandelige Modenhed, i 1ste Klasserne 8 smaa, i 2den Klasserne 8, i 3dje Klasserne 10, i 4de Klasserne 14, i 5te Klasserne 16.

Af Fædrelandssange læres i:

1ste Klasserne:

Der er et yndigt Land.

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme (1ste Vers).

Danmarks dejligst Vang og Vænge (1ste Vers).

Moders Navn er en himmelsk Lyd (1ste Vers).

2den Klasserne:

Danmarks dejligst Vang og Vænge (den hele).
 Dengang jeg drog af Sted.
 Kong Christian stod ved højen Mast.
 I Danmark er jeg født (den hele).

3dje Klasserne:

Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.
 Land, som jeg i Morgengave.
 Vift stolt paa Kodans Bølge.
 Vort Modersmaal er dejligt.

4de Klasserne:

Slumrer sødt i Slesvigs Jord.
 Moders Navn er en himmelsk Lyd (den hele).
 Hvor Bølgen larmer højt fra Sø.
 Langt højere Bjerge saa vide paa Jord.

5te Klasserne:

repeterer alle Sangene, som er lært hele Skolen igen-
 nem. Sanglæreren har da den Opgave for hver
 Klasses Vedkommende at lære Børnene de tilsvarende
 Melodier.

Tegneundervisningen ledes efter Hr. Tegne-
 inspektør, Professor C. Andersens Metode.

Sangundervisningen ledes efter det ministe-
 rielle Sangregulativ af 30. Maj 1899.

Gymnastikundervisningen ledes efter Haand-
 bog i Gymnastik af 1899, udarbejdet af Gymnastik-
 kommissionen af 30. November 1889.

For tilbagestaaende Børn gives der Ekstra-Undervisning uden for Skoletiden, særlig i Engelsk, Tysk og Regning, samt for fjerde Klassernes Konfirmander tillige i Religion, henholdsvis af Hr. cand. theol. K. Obel, Hr. Viceinspektør J. Sommer og Viceinspektrice Frk. A. Johansen, dog ogsaa i alle andre Fag, hvor det efter Lærernes Skøn maatte være nødvendigt for at hjælpe dem frem til at følge med deres Klasse. Dette bliver særlig nødvendigt for de forældreløse Børn (Vajser), da disse jo ved Forældrenes Død kommer herind fra mange forskellige Samfundslag, højst forskellige Skoleforhold og i meget forskellige Aldre.

Undervisningen i Haandgerning er lagt midt i Skoletiden for at bringe Afveksling og styrke Kræfterne.

Haandgerningsskolen for Drengene bestaar af 2 Afdelinger: en Snedker- og Drejerskole og en Pap- og Træsløjdscole. De 3 øverste Drengeklasseer deltager i denne Undervisning.

I Snedker- og Drejerskolen, der ledes af Hr. Carl Larsen, forarbejdes alle Slags Træsager, saasom: Slæder, Vogne, Reoler, Pulte, Trillebøere o. a., der alle anvendes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ.

I Pap- og Træsløjdscole, der ledes af Hr. Bogbindermester J. V. Andersen, udføres alle Slags Paparbejder, Syæsker, Skoletasker o. l. og Træarbejder (Træindlægning, Løvsavskæring, Børstebinding o. l.), hvorved Børnenes Nøjagtighedssans, Opfindsomhed og Fingernemhed kan udvikles. Alle saadanne Arbejder anvendes ligeledes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ. I denne Skoleafdeling laves endvidere alle de Skrive- og Stilebøger, der bruges i Skolen.

Haandgerningsskolen for Pigerne er ligeledes delt i to Afdelinger: een for Linnedsyning og Strømpestriking og een for Skræddersyning.

I Linnedsyskolen, der ledes af Frk. Ditlevsen og Frk. Moberg, sys en Del Linned til Børnenes Konfirmation, ligesom ogsaa en ikke ubetydelig Del, der bortgives i Aarets Løb til de trængende blandt Børnene. Hovedsagen er Linnedsyning, men ved Siden deraf gives der de dygtigste Elever Lejlighed til at udvikle andre Færdigheder, saasom Mønsterstriking, Broderi o. a., dog kun som Belønning for Flid og til Opmuntring for de gode Ævner.

Skræddersyskolen ledes af Frk. H. Luther; i den sys alle Pigernes Konfirmationskjoler samt de ikke faa Kjoler, der bortgives i Aarets Løb til Børnene.

Danseskolen ledes af Frk. Brix og Hr. Waldorff. Sammendansningen mellem øverste Pige- og Drengeklasse finder Sted hver Lørdag fra 3—4½ i Vinterhalvaaret under Ledelse af Hr. Krigsraad Waldorff.

I Bygningen er der indrettet tempererede Brusebade, saa at hvert Barn i de 3 nederste Klasser ugentlig faar to Bade og alle de øvrige Elever eet Bad om Ugen. Drengenes Badning foregaar under Hr. Krigsraad Waldorffs Tilsyn, Pigernes under Frk. Ditlevsens.

Musikskolen for Dreng, der blev oprettet den 1ste Oktober 1890, ledes for Tiden af Hr. Musiker E. Prehn (1892) og Hr. Musiker H. Larsen (1895). Der undervises ialt 43 Dreng: 28 i Violinspil, 6 i Violoncel, 6 i Bratsch og 3 i Kontrabas. Det er ikke Hensigten med denne Skole at opdrage nogen eller blot

indirekte tilskynde nogen til at gaa Musikervejen, tværtimod, enhver Lyst i saa Henseende bliver som Regel hæmmet og holdt nede; det skal kun være en Glæde og Opmuntring ved Siden af Livets daglige Arbejde. Hovedformaålet for Oprettelsen af denne Skole er at give Børnene Smag for at anvende deres Fritid paa en smuk og god Maade og ved Indøvelse af den rene klassiske Musik allerede fra 8 Aars Alderen af at give dem Afsmag for daarlig og uædel Musik, hvormed saa mange andre mindre gode Tilbøjeligheder slaar Følge, kort sagt, give dem gode Vaner fra den tidligste Tid og dertil lægge det klart for Børnene, hvad Samarbejde og Disciplin inden for Arbejdets Ramme kan udrette selv med smaa Kræfter og Midler. Dette lærer Børnene at forstaa i Skoletidens Løb ved det aarlige stadige Arbejde paa Sammenspil til Eksaminerne og uden for Skoletiden, naar de er konfirmerede, ved Sammenspil i Skolens store Strygeorkester (paa ca. 25 Deltagere).

Dette Elevorkester har sin Øvelse hver Søndag af Hensyn til Lærlingeforholdene. Det dirigeres af Hr. Musiker H. Larsen. Den aarlige Koncert, som afholdes paa Vajsenhuset for Venner og Bekendte, fandt denne Gang Sted tre Søndage i Træk i December Maaned med følgende Program:

1. Rich. Wagner:	Forspil af Operaen „Lohengrin“.
2. A. Hildebrandt-Sørensen:	Andante.
3. Fr. Chopin:	Marche funèbre.
4. Arcangelo Corelli:	Adagio og Allegro (Violin-solo).
5. Alfred Tofft:	Forspil til Operaen „Vifandaka“.
6. Fr. Kuhlau:	Ouverture til „Elverhøj“.

Ved den ene af Koncerterne havde vi i Aar den Glæde at se de gamle Vajsenhusianere fra Friboligen i Ahornsgade blandt vore Gæster.

For hver Klasse er indrettet et særligt Klassebibliotek paa saa mange Bind, som Klassen har Børn. Hver Bog, der findes i disse Klassebiblioteker, er nøje afpasset efter den paagældende Klasses Tarv og aandelige Modenhedsstandpunkt og er først indsat i Biblioteket efter at være gennemlæst af Forstanderen og vedkommende Klasselærer eller -lærerinde og efter Samraad mellem disse. Herved opnaas en aandelig Føling mellem Lærer og Elev af ikke ringe Betydning, og der indsamles i Aarenes Løb et betydeligt litterært Stof, som lejlighedsvis kan optages til Behandling i den øvrige Undervisning.

For de ældste af vore Drengene har „Selskabet for Naturlærens Udbredelse i en Række af Aar velvilligst aabnet Adgang til Polyteknisk Læreanstalt, hvor Hr. Konservator C. Hornung holdt oplysende Foredrag for unge Mennesker. I Følge Meddelelse fra Hr. Konservatoren er disse Øvelser ophørte. Vi bringer ham herved vor hjerteligste Tak for den udmærkede Støtte, han i en Aarrække har ydet Fysikundervisningen paa Vajsenhuset ved sine interessante Øvelser, som fulgtes med Glæde af vore Drengene, der føler disse Øvelsers Ophør som et stort Savn og altid vil bevare Hr. Konservatoren i taknemmelig Erindring.

Sparemærkesalget har som sædvanlig været i god Gang. I Aarets Løb er der dog købt flere Sparemærker i de lavere Klasser end i de højere. Dette hidrører fra, at da „Hjemmesparebøssen“ for et Par Aar siden kom frem, gik en Del Sparere over til dette System. Imidlertid synes det, som om de mindre

Elever finder mere Fornøjelse i at samle Mærker til Sparemærkebogen, og i hvert Fald har det vist sig, at største Delen af samtlige Skolens Elever har i det forløbne Skoleaar været Sparere paa den ene eller den anden Façon. Medens det gennemsnitlige aarlige Salg af Sparemærker tidligere var c. 350 Kr., har det i de sidste Aar gennemsnitlig været c. 250 Kr., hvilket, naar Hensyn tages til, at de ældre Elever benytter Hjemmesparebøsse, maa siges at være godt efter vore Børns Forhold.

Den 4de Juni var den næstøverste Dreng- og Pigeklasse under Klasselærerens og -lærerindens Ledelse paa Kronborg Slot og i Helsingør og Omegn og den øverste Dreng- og Pigeklasse under Klasselærerens Ledelse paa Frederiksborg Slot.

Samme Dag besøgte de tre laveste Dreng- og Pigeklasser Zoologisk Have.

I Juni og Juli var de tre øverste Dreng- og Pigeklasser under Ledelse af vedkommende Klasselærere og Lærerinder paa Kunstmuseet, Thorvaldsens Museum og Zoologisk Museum og i September paa Glyptoteket og Etnografisk Museum.

Den 9de Maj besøgte de tre øverste Dreng- og Pigeklasser Maleriudstillingen paa Charlottenborg.

197 af Skolebørnene fik fri Rejse til deres forskellige Opholdssteder i Sommerferien, i alt var 240 paa Landet.

Landboerne har altsaa atter i Aar udvist en storartet Gæstfrihed mod Vajsenhusets Børn og gjort det muligt, at alle vore Børn — de ganske smaa undtagne, der af forskellige Grunde ikke kan rejse — kom paa Landet. Vajsenhusets „Landopholdsbog“, hvori samt-

lige Værter og Gæsters Navne for de sidste 17 Aar er optegnet, udviser da ogsaa mange Eksempler paa, at de samme Værter Aar efter Aar har modtaget vore Børn, adskillige endog efter Konfirmationen, til Trods for, at vedkommende Hjem har antaget en ny skole-søgende Elev som Feriebarn. For en saadan Gæstfrihed kan Vajsenhuset ikke være taknemmelig nok. Mange af vore Børn er jo af noget skrøbeligt Helbred paa Grund af medfødte Dispositioner fra de tidligt afdøde Forældre; og om dem alle gælder det, at de lever under saa økonomisk smaa Forhold, at det er en Velgerning at hjælpe dem til en god og styrkende Sommerferie.

Følgende fremmede var velvilligst Censorer ved Eksamen 1912:

Hr. Statsraadssekretær J. Koefoed, SK. DM.

Eks. Gymnastiklærerinde Fru Bartholin-Hansen.
 Hr. cand. theol., Kommunelærer C. Baumgarten.
 — stud. med. Bierring.
 — Provst Cederfeldt de Simonsen, R. af D.
 — Professor Fr. Christensen, R. af D.
 — Professor Fr. Dahl, R. og DM.
 — Redaktør, Lærer Albert Dahl.
 — Kommunelærer, cand. phil. O. Hammerich.
 — Bestyrer af Efterslægtens Skole H. P. Hansen.
 — Arkitekturmaler J. Th. Hansen.
 — Krigsraad H. Hansen, DM., R. af St. A.
 — Sløjdlærer C. F. Hansen.
 — Kgl. Kapelmusikus Th. Hansen.
 Eks. Lærerinde Frk. Margr. Hedin.
 Viceinspektrice Frk. Anna Hoffmann, M. B.
 Eks. Lærerinde Frk. Emilie Hoffmann.

- Hr. Inspektør ved Købmandsskolen Lind.
— cand. theol., Førstelærer ved Det kgl. Opfostrings-
hus J. Marton.
— stud. mag. Mose.
— Pastor Nissen.
— Pastor Paulsen.
— Professor Riis-Knudsen, R. af D.
— cand. jur., Kommunelærer, Forfatter H. Rützebeck.
— cand. phil., Lærer C. Schou.
— Pastor Schwartz-Nielsen.
Eks. Gymnastiklærerinde Fru Stage.
Hr. cand. theol., Skoleinspektør H. Valentiner-Branth.
-

Eksaminationssekema.

Onsdag den 26. Marts.

Kl. 8—10.	{	4. Dkl. Dansk	Hr. Gottfredsen.
		3. — Regning	— Ottesen.
		3. — Geografi	— Schmidt.
		2. — Regning	— Sommer.
		2. — Religion	— Sommer.
		5. Pkl. Historie	— Obel.
Kl. 10—11.	3. Pkl. Gymnastik	Frk. Brix.	
Kl. 11—1.	{	5. Dkl. Naturlære	Hr. Schmidt.
		4. — Historie	— Gottfredsen.
		3. — Dansk	— Sommer.
		2. — Engelsk	— Obel.
		4. Pkl. Religion	— Ottesen.
		3. — Naturhistorie	Frk. Petersen.
Kl. 2—3.	{	1. Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
		2. — Gymnastik	— Waldorff.
Kl. 2—4.	{	5. Dkl. Naturhistorie	Hr. Schmidt.
		5. Pkl. Naturlære	— Obel.
		4. — Naturhistorie	Frk. Petersen.
		2. — Regning	— Bruun.
		1. — Dansk	Fru Bagger.
		1. — Religion	Hr. Sommer.

Torsdag den 27. Marts.

Kl. 8—10.	{	5. Dkl.	Engelsk	Hr. Obel.
		3. —	Naturhistorie	— Schmidt.
		4. Pkl.	Tysk	— Sommer.
		3. —	Regning	— Ottesen.
		3. —	Geografi	— Ottesen.
Kl. 10—11.	{	1. Pkl.	Gymnastik	Frk. Brix.
		2. —	Gymnastik	— Brix.
Kl. 11—1.	{	5. Dkl.	Religion	Hr. Ottesen.
		4. —	Naturhistorie	— Schmidt.
		3. —	Religion	— Sommer.
		1. —	Dansk	— Obel.
		4. Pkl.	Dansk	Frk. Bruun.
	{	2. —	Geografi	— Petersen.
Kl. 2—3.		3. Dkl.	Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	5. Dkl.	Dansk	Hr. Schmidt.
		4. —	Engelsk	— Obel.
		2. —	Historie	— Attrup.
		3. Pkl.	Historie.	Frk. Bruun.
		2. —	Religion	Hr. Sommer.

Fredag den 28. Marts.

Kl. 8—10.	{	5. Dkl.	Matematik	Hr. Schmidt.
		4. —	Regning	— Ottesen.
		2. —	Geografi	— Attrup.
		3. Pkl.	Tysk	— Sommer.
Kl. 10—11.		5. Pkl.	Gymnastik	Frk. Brix.
Kl. 11—1.	{	5. Dkl.	Historie	Hr. Gottfredsen.
		4. —	Geografi	— Schmidt.
		3. —	Engelsk	— Obel.
		5. Pkl.	Religion	— Ottesen.
		4. —	Regning	Frk. Petersen.
	{	3. —	Religion	Hr. Sommer.

Kl. 2—3.	4. Dkl.	Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4	5. Dkl.	Geografi	— Schmidt.
	3. —	Historie	— Obel.
	2. —	Dansk	— Gottfredsen.
	5. Pkl.	Tysk	— Sommer.
	3. —	Dansk	Frk. Petersen.
	2. —	Dansk	— Bruun.

Lørdag den 29. Marts.

Kl. 8—10	5. Dkl.	Regning	Hr. Ottesen.
	4. —	Matematik	— Schmidt.
	3. —	Tysk	— Sommer.
	5. Pkl.	Regning	Frk. Johansen.
Kl. 10—11	4. Pkl.	Gymnastik	— Brix.
Kl. 11—1	5. Dkl.	Tysk	Hr. Sommer.
	4. —	Religion	— Ottesen.
	2. —	Naturhistorie	— Gottfredsen.
	1. —	Geografi	— Schmidt.
	1. —	Regning	Frk. Petersen.
	5. Pkl.	Dansk	Hr. Obel.
Kl. 2—3	5. Dkl.	Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4	1. Dkl.	Religion	— Sommer.
	5. Pkl.	Geografi	— Schmidt.
	4. —	Historie	— Obel.
	1. —	Geografi	Frk. Bruun.
	1. —	Regning	Fru Bagger.

Mandag den 31te Marts.

Kl. 8—10	4. Dkl.	Tysk	Hr. Sommer.
	5. Pkl.	Naturhistorie	Frk. Petersen.
	4. —	Geografi	Hr. Schmidt.
	2. —	Historie	— Obel.

Fra 10—4 under hele Eksamen er:

Pigernes Haandarbejder fremlagt paa 1ste Sal i
Festsalen,
Drengenes i Haandgerningslokalerne i Stuen.
Børnenes Skrive- og Stilebøger samt Tegnin-
ger er fremlagt i Sy- og Tegneskolens Lo-
kale paa 2den Sal.

Alle, som interesserer sig for Skolen, er velkomne
over alt under hele Eksamen.

Det nye Skoleaar begynder Tirsdag den 1ste
April Kl. 8.

Det kgl. Vajsenhus i Marts 1913.

Chr. Ottesen.

Ved Musikprøven Mandag den 31. Marts
Kl. 1, præcis i Gymnastiksalen spilles følgende:

Musik-Program.

<i>C. M. von Weber:</i>	Zigeunermarch af „Preciosa“.
<i>C. E. F. Weyse:</i>	Hvi sjunges evigt om Spartaner.
<i>R. Schumann:</i>	Vuggesang.
<i>Fr. Kuhlau:</i>	Aftensang.
<i>Fini Henriques:</i>	Dukkens Vuggesang.
<i>W. A. Mozart:</i>	Præsternes Kor af Op. „Trylleføjten“.
<i>E. Jacques Dalcroze:</i>	Kiri Kirican.
<i>Ch. Gounod:</i>	Judex af Oratoriet „Mors et Vita“,
	(med Piano- og Orgelakkompagnement.)

Sang-Program.

<i>C. Hoffmann:</i>	Den store Mester kommer.
<i>J. Glæser:</i>	Høje Nord.
<i>A. Hildingsen:</i>	Aftenrøde skær og fin.
<i>H. Rung:</i>	Jeg tror, der er skønnest i Danmark.
<i>C. M. von Weber:</i>	Sang af Op. „Jægerbruden“.
—	Brudepigernes Sang af „Jægerbruden“.
<i>Carl Nielsen:</i>	Fædrelandssang.
<i>C. E. F. Weyse:</i>	Bliv hos os, naar Dagen hælder.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

	Side.
Hs. Maj. Kong Frederik VIII.	7
Hs. Maj. Kong Christian X.	8
Stiftelsens Virksomhed:	
Vajsenhusets fundatsmæssige Bestemmelser om Børns Op- tagelse.	9
Understøttelse for Børn i Sjællands Stift	9
— — — i de 6 øvrige Stifter.	9
Kgl. Resolution om Understøttelsesportioner til Stifterne .	10
Ansøgningsskemaer	10
Ansøgning for Børn uden for Sjællands Stift	11
Børnenes Hjemforhold	11
Forældreløse Børn	11
Faderløse Børn	12
Konfirmationsudstyr og Anbringelse af udgaaede Elever..	12
Tilsyn med skolesøgende og udgaaede Elever	13
De udgaaede Elevers Sammenkomster paa Vajsenhuset...	14
Stiftelsens Læge og hans Aarsberetning	15
Stiftelsens Tandlæge	15
Stiftelsens Arkitekt	16
Stiftelsesfesten	16
Aarsmeddelelser:	
Viceinspektør Larsens Afsked.	22
Viceinspektør J. Sommers Udnævnelse.	22
Cand. theol. E. Schmidt, fast Lærer	22
Statsraadssekretær Koefoeds 80 Aar	23
Frk. Marie Petersens Afsked	23
Julefesten	24

Skolen:

Elevantallet i Skolen.....	29
Byplads	29
Lærerpersonalet	30
Undervisningsplan	32
Haandgerningsskolen for Dreng og Piger	42
Skrædderskolen for Piger	43
Danseskolen.....	43
Skolebade	43
Musikskolen.....	43
Klassebiblioteker	45
Drengenes Adgang til polyteknisk Lærestanstalt.....	45
Sparemærker.....	45
Udflugter og Feriepladser	46
Censorliste	47
Eksamen	49
Musik- og Sangprogram	53